

До министъра на енергетиката

СТАНОВИЩЕ

От политическо обединение ЛЕВИЦАТА!, чрез ПП Изправи се България

Адрес: гр. София, пл. П.Р. Славейков №4а ет. 3; е-мейл: office@izpravise.bg

Относно: Обществени консултации на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката с дата на откриване 27.7.2023 г.

Уважаеми г-н министър,

Гражданска платформа Изправи се.БГ категорично се противопоставяме на предложението за законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергетиката тъй като считаме, че той ще доведе до несъразмерно увеличение на цените на електрическа енергия и ще доведе до неколкостранно повишение на цената за домакинствата.

Във внесените законопроекти е записано, че въвежда разпоредбите на Директива 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила на вътрешния пазар на електроенергия, като обаче посочената директива не само, че не залага краен срок за либерализацията на пазара за електроенергия за битовите потребители, но и последващият регламент на ЕС от октомври 2022 г. позволява и малките и средни фирми да плащат за електроенергия по регулирани цени като оставя тази възможност на държавите членки.

До момента либерализирането на пазара на ел.енергия в България доведе до драстично повишаване цената на тока за малките небитови потребители като флукуациите на пазара през 2021 г., 2022 г., и в известна степен продължаващи и през 2023 г. трайно увеличиха цената на електроенергията два, пет до десет пъти над цените от началото на 2021 г. и доведе до продължаващо с години субсидиране на бизнеса с компенсации

на цената на тока. Прекратяването на функциите на НЕК като обществен доставчик още от 01.01.2024г със задължителното определяне цената на ел.енергията за бита от борсовата цена ще обрече и гражданите на същите променливи цени и ще доведе до драстично поскъпване на тока от настоящата цена от 115лв/МВтч до цена от над 200лв, над 400лв или дори до 1000лв /МВтч.

Тази заложената стъпка за изваждане на битовите потребители на борсови цени касае около 3,5-4 милиона домакинства, които потребяват средно 12,5 млн МВтч електроенергия годишно. Дори цената за тях да се повиши само със 100лв, това би означавало олекване бюджета на домакинствата с 1,25 млрд. лв. в условията на натрупана висока инфлация и изостанали доходи.

В този смисъл от политическо обединение ЛЕВИЦАТА! се противопоставяме на изваждането на домакинствата от регулирания пазар за електроенергия и считаме, че държавата е длъжна да защити интереса на потребителите като заложи максимално дълги срокове преди това да се случи и положи необходимите усилия, за да предоговори заложената реформа „Либерализация на пазара на електроенергия“ от Плана за възстановяване и устойчивост на Република България.

На следващо място категорично не сме съгласни със заложеното приравняване на енергийно бедните в страната с ползвателите на социални помощи и тези, които са в зависимост от електрооборудване поради здравословното си състояние. Проучване на Евробарометър от януари 2023г. показва, че цели 64% от българите изпитват затруднения с плащането на битовите си сметки "през повечето време" или "понякога" при средноевропейски нива от почти двойно по-ниски - 39%. На този фон не могат като енергийно бедни да се тълкуват под половин милион българи на социални помощи, когато при двойно поскъпване на тока от реална бедност заради високите сметки ще бъдат двама от всеки трима граждани на страната. Обръщаме внимание, че различни дефиниции за енергийно бедните вече бяха предложени и биха дали адекватна защита на най-уязвимите в страната като дефинициите на БАН или на гражданската платформа Изправи се.БГ.

Във всички положения изглежда нелогично да се изплащат компенсации за всички небитови потребители, без значение от размера на печалбите им вече трета година, а помощите за домакинствата да бъдат силно ограничени като обхват и продължителност.

Във връзка със заложените в закона компенсации, настояваме да получим отговор от къде са заложиени средствата за тях и как ще се набавят, тъй като и към 2023г. Фондът сигурност на енергийната система трудно покрива компенсациите за юридическите лица, които изплаща на бизнеса.

От ЛЕВИЦАТА! се обявяваме категорично против и други заложиени ограничаващи потребителите условия като фиксирането на минимален срок от една година, в който гражданите не могат да сменят избрания търговец на ток. Минималният срок от една година не е от полза за потребителите и ограничава конкуренцията на пазара. Ограничената конкуренция се засилва и от предвидените такси при прекратяване и при смяна на доставчик. Особено при изтичане на срочен договор налагане на такса за прекратяването му е антиконкурентна монополна мярка, която категорично не трябва да бъде допускана.

С оглед на гореизложеното от политическо обединение ЛЕВИЦАТА! настояваме така предложеният законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергетиката да не бъде приеман от Министерски съвет и да не бъде внасян в Народното събрание преди да адресира рисковете за потребителите от определяне цената на електроерегията в зависимост от борсовата цена и преди да заложи работещи дефиниции за енергийна бедност, които да обхващат достатъчно широк кръг от потребителите, които изпитват затруднения със заплащането на битовите си сметки.

С уважение,

Мая Манолова

председател на ПП Изправи се България, част от

ЛЕВИЦАТА!